

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 58 - 95, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT. 24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89
E-mail: sekretariat@cbos.pl

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

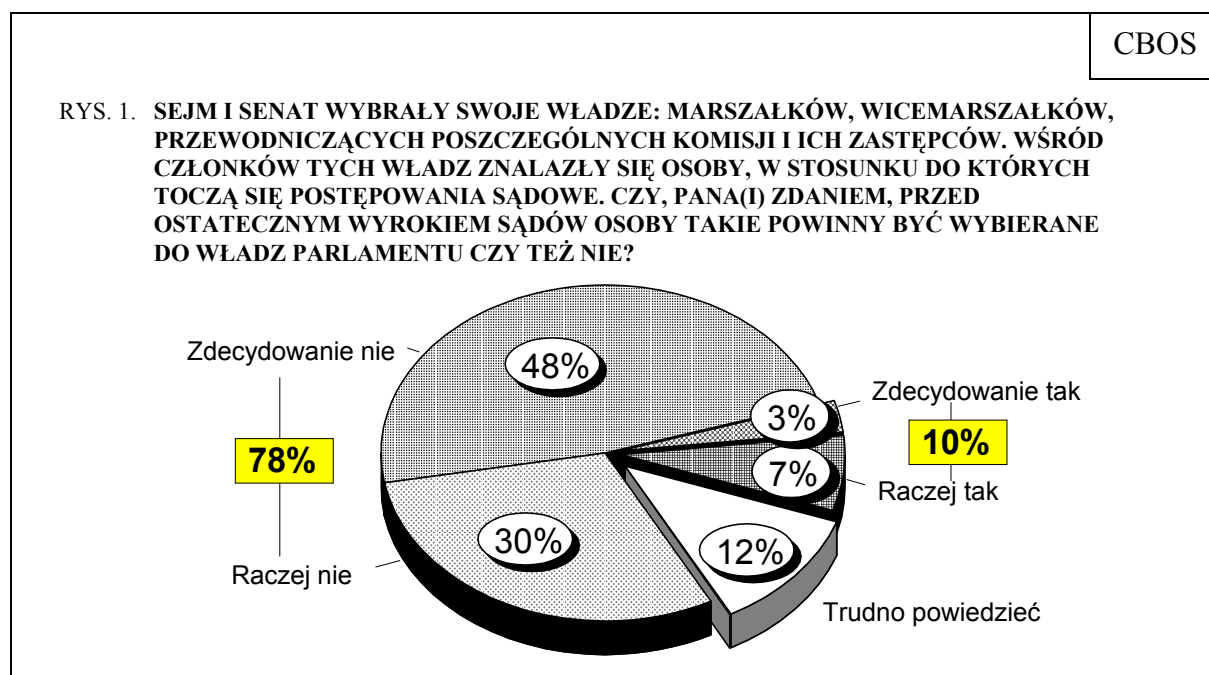
BS/164/2001

STOSUNEK DO IMMUNITETU PARLAMENTARNEGO

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, LISTOPAD 2001

Po wyborze Andrzeja Leppera na wicemarszałka Sejmu w mediach toczyła się dyskusja na temat tego, czy poseł, wobec którego toczą się procesy sądowe, może zasiadać w prezydium jednej z izb parlamentu. Problem ten podjęliśmy w listopadowym sondażu¹.

Tylko co dziesiąty badany (10%) jest zdania, że toczące się wobec parlamentarzysty postępowanie sądowe nie jest przeszkodą w tym, aby mógł on zasiadać we władzach parlamentu. Zdecydowana większość pytanych (78%) uważa, że przed ostatecznym wyrokiem sądu osoby takie nie powinny być wybierane do władz parlamentu.

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (138) przeprowadzono w dniach 9-12 listopada 2001 roku na 968-osobowej reprezentatywnej próbie losowo-adresowej dorosłych mieszkańców Polski.

Tabela 1

Sejm i Senat wybrały swoje władze: marszałków, wicemarszałków, przewodniczących poszczególnych komisji i ich zastępców. Wśród członków tych władz znalazły się osoby, w stosunku do których toczą się postępowania sądowe. Czy, Pana(i) zdaniem, przed ostatecznym wyrokiem sądów osoby takie powinny być wybierane do władz parlamentu czy też nie?	Elektoraty partii i ugrupowań politycznych					
	PiS	PO	PSL	LPR	SLD- -UP	Samo- obrona
	w procentach					
Zdecydowanie nie i raczej nie	89	85	81	78	75	69
Zdecydowanie tak i raczej tak	9	9	11	15	13	18
Trudno powiedzieć	2	6	8	8	13	14

W elektoratach wszystkich partii i ugrupowań politycznych, których przedstawiciele zasiadają w parlamencie, wyraźnie przeważa opinia, że przed ostatecznym wyrokiem sądu posłowie, w stosunku do których toczą się postępowania sądowe, nie powinni być wybierani do władz Sejmu. Trzeba jednak zaznaczyć, że wśród wyborców Samoobrony odsetek podzielających ten pogląd (69%) jest o 20 punktów niższy niż wśród zwolenników Prawa i Sprawiedliwości (89%).

W porównaniu z poprzednim pomiarem w zasadzie nie zmienił się stosunek respondentów do zasady immunitetu parlamentarnego. Umocniło się przekonanie, że immunitet poselski w ogóle nie powinien istnieć (wzrost wskazań o 4 punkty procentowe), zmalał zaś (o 3 punkty) odsetek popierających istnienie takiego zapisu, ale pod pewnymi warunkami. Nadal ponad połowa badanych (55%) kwestionuje słuszność istnienia samej zasady immunitetu. Prawie dwie piąte (38%) sądzi, że jest ona słuszna, ale nie powinna dotyczyć takich spraw, jak np. przestępstwa pospolite. Jedynie 3% ankietowanych uznaje tę zasadę za całkowicie słuszną, jako że chroni ona posłów i senatorów opozycyjnych przed szykanami ze strony rządzących.

Tabela 2

Czy zasada immunitetu poselskiego, stanowiąca o tym, że poseł nie może odpowiadać przed sądem bez zgody Sejmu, jest słuszna czy nie?	Wskazania respondentów według terminów badań		
	1998	IV 2001	XI 2001
	w procentach		
Całkowicie słuszna, bo chroni posłów opozycyjnych przed szykanami ze strony rządzących	4	3	3
Słuszna, ale nie powinna dotyczyć takich spraw, jak np. przestępstwa kryminalne, gospodarcze, wykroczenia drogowe	33	41	38
W ogóle nie powinno istnieć coś takiego jak immunitet poselski, wszyscy powinni tak samo odpowiadać za swoje czyny	57	51	55
Trudno powiedzieć	6	5	4

Konieczność istnienia immunitetu, ale z wyłączeniem odpowiedzialności za przestępstwa pospolite uznaje co najmniej połowa respondentów z wyższym wykształceniem (58%), oceniających swoją sytuację materialną jako dobrą (55%), pracowników umysłowych niższego szczebla (53%), badanych nieuczestniczących w praktykach religijnych (52%) oraz przedstawicieli kadry kierowniczej i inteligencji (50%).

Osoby, które uważają, że immunitet w ogóle nie powinien istnieć, charakteryzują się zupełnie odmiennymi cechami społeczno-demograficznymi. Są to przede wszystkim robotnicy niewykwalifikowani (68%), rolnicy (64%), osoby biorące udział w praktykach religijnych kilka razy w tygodniu (61%), respondenci z wykształceniem podstawowym i zasadniczym zawodowym (po 60%), bezrobotni (58%). Im gorzej badani oceniają własne warunki materialne, tym większy ich odsetek opowiada się za zniesieniem immunitetu parlamentarnego.

Wśród elektoratów partyjnych zasadzie immunitetu parlamentarnego przeciwna jest mniej więcej połowa wyborców PSL (56%), Samoobrony (54%), SLD-UP i PiS (po 52%), PO (50%), a także LPR (47%). Zasadę immunitetu parlamentarnego uznaje za słuszną, ale pod warunkiem, że nie dotyczyłaby ona przestępstw kryminalnych, gospodarczych i wykroczeń drogowych, co najmniej dwie piąte elektoratów Samoobrony, LPR, SLD-UP i PSL oraz niemal połowa wyborców PO i PiS.

Co dziesiąty zwolennik LPR uważa, że zasada immunitetu poselskiego jest całkowicie słuszna, ponieważ chroni ona posłów opozycji przed szykanami ze strony rządzących. W pozostałych elektoratach odsetek podzielających tę opinię jest znikomy.

Tabela 3

Czy zasada immunitetu poselskiego, stanowiąca o tym, że poseł nie może odpowiadać przed sądem bez zgody Sejmu, jest słuszna czy nie?	Elektoraty partii i ugrupowań politycznych					
	SLD- -UP	Samo- obrona	PiS	PSL	PO	LPR
	w procentach					
Całkowicie słuszna, bo chroni posłów opozycyjnych przed szykanami ze strony rządzących	3	1	0	1	0	10
Słuszna, ale nie powinna dotyczyć takich spraw, jak np. przestępstwa kryminalne, gospodarcze, wykroczenia drogowe	43	40	48	43	49	41
W ogóle nie powinno istnieć coś takiego jak immunitet poselski, wszyscy powinni tak samo odpowiadać za swoje czyny	52	54	52	56	50	47
Trudno powiedzieć	2	5	0	0	1	2

Ankietowani kwestionują zasadność istnienia nieograniczonego immunitetu dla posłów i senatorów, sądząc, że powinien on być zlikwidowany lub przynajmniej ograniczony. W elektoratach wszystkich ugrupowań parlamentarnych opinie na ten temat rozkładają się w zasadzie podobnie. Natomiast poziom wykształcenia i ocena własnych warunków materialnych zdają się dzielić respondentów na dwie grupy - oczekujących całkowitego zniesienia immunitetu oraz tych, którzy rozumieją jego ideę, ale nie godzą się na to, by parlamentarzysta unikał odpowiedzialności za przestępstwa pospolite.

Opracowała
Anna GRUDNIEWICZ

A N E K S

Tabela 1. Sejm i Senat wybrały swoje władze: marszałków, wicemarszałków, przewodniczących poszczególnych komisji i ich zastępców. Wśród członków tych władz znalazły się osoby, w stosunku do których toczą się postępowania sądowe. Czy, Pana(i) zdaniem, przed ostatecznym wyrokiem sądów osoby takie powinny być wybierane do władz parlamentu czy też nie?

(%)

	Zdecydowa- nie tak	Raczej tak	Raczej nie	Zdecydowa- nie nie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	3	7	30	48	12	968
Płeć						
Mężczyźni	3	9	29	48	11	462
Kobiety	2	5	32	48	13	506
Wiek						
18-24 lat	3	7	32	47	11	150
25-34	0	8	35	48	8	175
35-44	3	6	29	51	11	183
45-54	3	8	30	53	7	204
55-64	3	6	25	46	19	96
65 lat i więcej	5	5	29	39	23	161
Miejsce zamieszkania						
Wies	2	6	34	38	20	356
Miasto do 20 tys.	1	8	28	56	7	101
20-100 tys.	1	7	24	54	14	205
101-500 tys.	3	10	25	57	15	182
501 tys. i więcej mieszk.	3	4	23	66	4	125
Wykształcenie						
Podstawowe	2	8	27	43	20	290
Zasadnicze zawodowe	2	6	37	44	11	277
Średnie	4	6	31	50	9	309
Wyższe	3	11	20	65	2	92
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	2	13	16	67	2	59
Prac.umysł.hiż.szczębla	4	5	31	53	7	90
Pracownicy fiz.- umysł.	1	8	31	56	4	78
Robotnicy wykwalifikowani	3	9	31	53	4	87
Robotnicy niewykwalifik.	0	14	17	63	6	35
Rolnicy	1	4	32	42	20	65
Pracujący na własny rach.	2	7	34	46	12	26
Bierni zawodowo						
Renciści	3	6	32	42	17	117
Emeryci	4	8	28	40	21	182
Uczniowie i studenci	6	7	32	49	11	80
Bezrobotni	1	7	36	42	14	103
Gospodynie domowe i inni	3	1	42	43	10	45
Pracuje w:						
inst. państw., publicznej	3	10	25	53	8	159
społce właścicieli						
prywatnych i państwa	4	8	28	55	4	76
sekt. pryw. poza rolnict.	0	6	31	57	5	164
prywatnym gośp. rolnym	1	4	34	42	19	69
Dochody na jedną osobę						
Do 275 zł	2	4	38	43	12	124
276-399	4	16	20	56	6	84
400-549	2	8	35	41	14	201
550-799	2	7	29	52	10	134
Powyżej 799 zł	5	6	23	58	8	176
Ocena własnych war. mater.						
Złe	4	7	29	51	10	334
Średnie	2	7	34	41	16	452
Dobre	4	6	25	57	8	182
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	5	7	23	45	20	70
Raz w tygodniu	2	6	33	48	11	476
1-2 razy w miesiącu	3	9	27	44	17	162
Kilka razy w roku	2	9	30	48	11	178
W ogóle nie uczestniczy	6	4	27	56	7	79
Poglądy polityczne						
Lewica	4	9	37	42	9	328
Centrum	3	9	32	49	9	248
Prawica	3	6	24	62	5	157
Trudno powiedzieć	1	5	24	45	26	234

Tabela 2. Czy zasada immunitetu poselskiego, stanowiąca o tym, że poseł nie może odpowiadać przed sądem bez zgody Sejmu, jest słuszna czy nie? 1 - Całkowicie słuszna, bo chroni posłów opozycyjnych przed szykanami ze strony rządzących; 2 - Słuszna, ale nie powinna dotyczyć takich spraw, jak np. przestępstwa kryminalne, gospodarcze, wykroczenia drogowe; 3 - W ogóle nie powinno istnieć coś takiego jak immunitet poselski, wszyscy powinni tak samo odpowiadać za swoje czyny

	odpowiadać za swoje czyny					(%)
	1	2	3	Trudno powiedzieć	Liczba osób	
Ogółem	3	38	55	4	968	
Płeć						
Mężczyźni	4	42	53	1	462	
Kobiety	2	34	56	7	506	
Wiek						
18-24 lat	7	43	51	0	150	
25-34	1	38	59	1	175	
35-44	4	40	53	3	183	
45-54	2	41	53	3	204	
55-64	1	34	57	9	96	
65 lat i więcej	2	29	57	13	161	
Miejsce zamieszkania						
Wies	3	30	60	8	356	
Miasto do 20 tys.	6	43	50	1	101	
20-100 tys.	4	42	51	3	205	
101-500 tys.	3	45	48	4	182	
501 tys.i więcej mieszk.	1	40	60	0	125	
Wykształcenie						
Podstawowe	2	28	60	10	290	
Zasadnicze zawodowe	2	35	60	3	277	
Średnie	5	44	50	1	309	
Wysze	2	58	39	1	92	
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	7	50	44	0	59	
Prac.umysł.niż.szczebla	2	53	42	2	90	
Pracownicy fiz.- umysł.	4	36	59	0	78	
Robotnicy wykwalifikowani	6	34	60	1	87	
Robotnicy niewykwalifik.	0	28	68	3	35	
Rolnicy	0	33	64	3	65	
Pracujący na własny rach.	3	40	55	2	26	
Bierni zawodowo						
Renciści	1	34	56	9	117	
Emeryci	2	33	54	11	182	
Uczniowie i studenci	4	47	48	0	80	
Bezrobotni	3	34	58	5	103	
Gospodynie domowe i inni	4	38	55	3	45	
Pracuje w:						
inst. państw., publicznej	3	47	49	1	159	
społec.właścicieli	6	41	52	1	76	
prywatnych i państwa	3	38	58	1	164	
sekt. pryw. poza rolnict.	0	32	65	3	69	
prywatnym gosp. rolnym						
Dochody na jedną osobę						
Do 275 zł	3	26	68	3	124	
276-399	3	37	56	5	84	
400-549	2	33	60	4	201	
550-799	1	39	57	3	134	
Powyżej 799 zł	4	43	49	4	176	
Ocena własnych war. mater.						
Złe	3	29	64	4	334	
Średnie	3	38	54	5	452	
Dobre	2	55	39	4	182	
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	4	30	61	4	70	
Raz w tygodniu	3	37	55	5	476	
1-2 razy w miesiącu	3	37	55	5	162	
Kilka razy w roku	3	37	58	2	178	
W ogóle nie uczestniczy	1	52	44	3	79	
Poglądy polityczne						
Lewica	4	47	47	1	328	
Centrum	2	34	63	2	248	
Prawica	4	40	56	1	157	
Trudno powiedzieć	2	28	56	15	234	